

แนวทางการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.10/ว 4 ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2565)

โดยที่ข้อ 5 ประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดให้ ก.ค.ศ. จัดทำ แนวทางการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามประมวลจริยธรรมข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ก.ค.ศ. จึงได้กำหนดแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไว้ดังนี้

ข้อ 1 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาจริยธรรมอย่างเคร่งครัดอยู่เสมอ โดยต้องประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม โดยมีแนวทางการประพฤติปฏิบัติตน ดังต่อไปนี้

1) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

หลักการ	แนวทางการประพฤติปฏิบัติตน
ส่งเสริม สนับสนุน และพิทักษ์รักษาสถาบันหลักของประเทศ โดยการรักษาสันติภาพและชื่อเสียงของประเทศชาติ การปฏิบัติ ตามหลักศาสนา การเทิดทูนรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งปฏิบัติ ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย	ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เช่น (1) แสดงออกถึงความภูมิใจในชาติและยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ (2) ปกป้อง ดูแลผลประโยชน์และความมั่นคงของประเทศชาติ (3) ยึดมั่นและพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเอกราชและอธิปไตย ของชาติ ให้คงอยู่อย่างมีเกียรติภูมิ (4) ไม่แสดงออกในลักษณะที่เป็นการดูหมิ่นเหยียดหยาม ทำลายสถาบันหลักของประเทศ หรือไม่กระทำการอันเป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ รวมทั้งไม่กระทำการอันเป็นการให้ร้ายหรือก่อให้เกิดความเสื่อมเสีย ต่อภาพลักษณ์ของประเทศ

หลักการ	แนวทางการประพฤติปฏิบัติตน
	<p>(5) ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และเคารพในความแตกต่างของการนับถือศาสนา</p> <p>(6) ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดี</p> <p>(7) แสดงออกถึงความเคารพ เทิดทูน จงรักภักดีต่อสถาบัน พระมหากษัตริย์ ส่งเสริม สนับสนุนและมีส่วนร่วมทั้งกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในโอกาสต่าง ๆ</p> <p>(8) แสดงออกถึงความเชื่อมั่น สนับสนุน ไม่แสดงการต่อต้าน หรือกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ ต่อการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>

2) ชื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และต่อผู้เกี่ยวข้องในฐานะข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

หลักการ	แนวทางการประพฤติปฏิบัติตน
<p>ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างตรงไปตรงมา ตามกฎหมาย และตามทำนองคลองธรรม มีจิตสำนึกที่ดี คำนึงถึงผลกระทบ ต่อผู้เกี่ยวข้อง โดยมีความสุจริตใจเป็นที่ตั้ง และมีความพร้อมรับการตรวจสอบ และรับผล จากการกระทำของตน</p>	<p>ชื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และต่อผู้เกี่ยวข้องในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เช่น</p> <p>(1) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความจริงใจตรงไปตรงมา รักษาประโยชน์ของทางราชการ และพร้อมรับการตรวจสอบ</p> <p>(2) ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ในงานหรือหน้าที่ของตน ไม่หลีกเลี่ยงกฎหมายและใช้ ช่องว่างทางกฎหมาย เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง หรือผู้อื่น</p> <p>(3) มีจิตสำนึกที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ ของทางราชการ ผู้เรียน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง</p>

หลักการ	แนวทางการประพฤติปฏิบัติตน
	(4) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาการและจริยธรรม ทางวิชาการ (5) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ ชุมชน และสังคม และคำนึงถึงหลักสากล ในการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนในงานของตน

3) กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

หลักการ	แนวทางการประพฤติปฏิบัติตน
กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงความคิดเห็น และกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม โดยจะไม่ยอมกระทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสม เพียงเพื่อรักษาประโยชน์หรือสถานภาพ ของตนเอง ยกย่องผู้ที่ทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม คัดค้าน หรือเสนอให้มีการลงโทษ ผู้ที่ทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง	กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม เช่น (1) ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม (2) รับผิดชอบต่อและยอมรับต่อผลการกระทำของตนเอง อธิบายสิ่งที่ตนปฏิบัติได้อย่างมีเหตุผลและชอบธรรม เพื่อรักษาประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ ส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ (3) กล้านำเสนอ เปิดเผย หรือรายงานในกรณีที่พบเห็น การกระทำผิด การทุจริต หรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ทางราชการ ต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มี หน้าที่รับผิดชอบโดยไม่ปล่อยปละละเลย (4) ริเริ่ม คิดค้น และพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียน การสอน โดยมุ่งผลลัพธ์ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ (5) กล้าเสนอความเห็น หรือคัดค้านในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่ชอบธรรม (6) ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนและผู้ร่วมงานที่ถูกละเมิด หรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม (7) ไม่เผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมในทางศีลธรรม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี หรือละเมิดกฎหมาย

4) มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง

หลักการ	แนวทางการประพฤติปฏิบัติตน
<p>มีจิตอาสา คิดถึงประโยชน์ของส่วนรวม เป็นที่ตั้ง มีความเสียสละ และมีจิตสาธารณะ ในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งไม่กระทำการ อันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม</p>	<p>มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) มีจิตอาสา จิตสาธารณะ อุทิศตนปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึง ความผาสุกและประโยชน์ส่วนรวม (2) แยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน (3) ไม่เอาประโยชน์ส่วนตนมาทำให้ประโยชน์ส่วนรวมต้องเสียไป (4) ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ชุมชน และสังคม อย่างเหมาะสม

5) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ที่สะท้อนถึงคุณภาพ ผู้เรียน และคุณภาพการศึกษา

หลักการ	แนวทางการประพฤติปฏิบัติตน
<p>มุ่งมั่น อุทิศตน ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็ม กำลังความสามารถโดยคำนึงถึงคุณภาพ การศึกษา เป็นสำคัญ เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คิดถึงประโยชน์และความคุ้มค่า ในการใช้ทรัพยากรของรัฐและสนองประโยชน์ ของทางราชการ</p>	<p>มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ที่สะท้อนถึงคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ มุ่งมั่น ขยัน อดทนเพื่อให้ งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายทันต่อเวลาและสถานการณ์ (2) ใช้ทรัพยากรและงบประมาณของทางราชการอย่างประหยัด และคุ้มค่า (3) ปฏิบัติงานโดยมุ่งให้บรรลุผลตามเป้าหมายขององค์กรเป็นหลัก ตามตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรมและมีการติดตามผลเป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง (4) มุ่งพัฒนางานและรักษามาตรฐานการทำงานที่ดี มีระบบ มีการทำงานเป็นทีม เลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม

หลักการ	แนวทางการประพฤติปฏิบัติตน
	<p>(5) รับฟังความคิดเห็น พร้อมทั้งจะชี้แจง หรืออธิบายเหตุผล ให้แก่ผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>(6) พัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ใช้ทักษะและสมรรถนะในการทำงาน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย อย่างมีอาชีพ</p> <p>(7) ปรับปรุงวิธีการ กระบวนการทำงาน ข้อกำหนด ให้เหมาะสม และไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน โดยการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ</p> <p>(8) มีความสามัคคีในการปฏิบัติงาน ประสานงานกับทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง รักษาสัมพันธภาพในการปฏิบัติงานกับผู้ร่วมงาน และผู้รับบริการ เพื่อให้งานบรรลุผล เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม</p>

6) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

หลักการ	แนวทางการประพฤติปฏิบัติตน
<p>ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติ โดยการใช้ความรู้สึก หรือความสัมพันธ์ ส่วนตัวหรือเหตุผลของความแตกต่าง เช่น เชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจสังคม และความเชื่อทางการเมือง</p>	<p>ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ เช่น</p> <p>(1) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เสมอภาค เท่าเทียม ปราศจากอคติ</p> <p>(2) ให้บริการด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างให้เกียรติ</p> <p>(3) ปฏิบัติต่อผู้เรียน ผู้รับบริการ และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัยเหตุของความแตกต่างในเรื่อง เชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจสังคม และความเชื่อทางการเมือง</p>

7) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

หลักการ	แนวทางการประพฤติปฏิบัติตน
<p>ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต ด้วยการรักษาเกียรติศักดิ์ของความเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการเคารพกฎหมาย และมีวินัย</p>	<p>ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ดำรงตนเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ น้อมนำพระบรมราโชวาทหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักคำสอนทางศาสนา จรรยาวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ มาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่ (2) ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี เคารพต่อกฎหมายและมีวินัย (3) เคารพ ศรัทธา และพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ภาคภูมิใจ ในความเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อุทิศแรงกายแรงใจ ผลักดันภารกิจหลักของตนและ หน่วยงานให้บรรลุผลสำเร็จ (4) ประพฤติปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม ของสังคมไทย เพื่อสืบทอดวัฒนธรรมและความเป็นไทย ให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน การเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (5) มีสติสัมปชัญญะ ควบคุมอารมณ์ ในการตัดสินใจแก้ไข ปัญหา ด้วยวิธีที่เหมาะสม (6) ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือศรัทธาของผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง ไม่กระทำการใดๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติ ศักดิ์ศรีภาพลักษณ์และชื่อเสียงแห่งวิชาชีพ และทางราชการ (7) หลีกเลี่ยงกิจกรรมใด ๆ ที่ทำให้องค์กร หรือบริการของรัฐ เสื่อมเสียชื่อเสียง หรือทำให้ประชาชนขาดความไว้วางใจ (8) ปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่เพื่อให้ได้มา ซึ่งผลประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น

8) เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ค้ำนึ่งถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล

หลักการ	แนวทางการประพฤติปฏิบัติตน
<p>ปฏิบัติหน้าที่โดยเคารพสิทธิและเสรีภาพ ของผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยาม เพราะเหตุแห่งความแตกต่างของบุคคล</p>	<p>เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ค้ำนึ่งถึงสิทธิเด็ก และยอมรับ ความแตกต่างของบุคคล เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม ต้อยค่าหรือปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ต่อผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง (2) ไม่นำความแตกต่างของผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือ ผู้เกี่ยวข้อง มาล้อเลียนให้เกิดความอับอาย หรือเกิดผลกระทบ ต่อจิตใจ (3) ไม่ให้ร้าย ตำว่า กลั่นแกล้ง ช่มเหง หรือรังแก ผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้อง (4) ใช้กิริยา อาการและถ้อยคำสุภาพ รับฟังความคิดเห็น จากผู้เรียผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้อง ด้วยความตั้งใจ และมีเมตตาธรรม (5) ไม่แสดงกิริยาอาการหรือใช้ถ้อยคำข่มขู่ คุกคาม หรือมีพฤติกรรมในลักษณะ เป็นการคุกคามทางเพศ (6) ให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน และคุ้มครองผู้เรียนจากภยันตราย ที่อาจเกิดขึ้น การล้อเลียน การล่วงละเมิดทางเพศ การค้ามนุษย์ รวมถึงการแสวงประโยชน์กับผู้เรียนในทุกรูปแบบ

ข้อ 2 แนวทางการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานี้ เป็นกรอบแนวทาง ที่แสดงถึงการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งในการปฏิบัติตน จะต้องค้ำนึ่งถึงข้อเท็จจริง สภาพแวดล้อม และปัจจัยในขณะนั้นด้วย

ข้อ 3 กรณีที่ส่วนราชการมีการจัดทำข้อกำหนดจรรยาธรรมเพื่อใช้บังคับกับข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาในสังกัดเพิ่มเติมจากประมวลจรรยาธรรม ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารักษาจรรยาธรรม ตามข้อกำหนดจรรยาธรรมที่ส่วนราชการกำหนดเพิ่มเติมนั้นด้วย

ข้อ 4 ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแล ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดปฏิบัติตามมาตรฐานทางจรรยาธรรม ประมวลจรรยาธรรม ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและข้อกำหนดจรรยาธรรมของส่วนราชการ รวมถึงส่งเสริมและพัฒนา ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีพฤติกรรมทางจรรยาธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี